

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXVIII (22)

No. (Štev.) 17

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

24. aprila 1939

Ob 50-letnici

ustanovitve

Kominterne

I.

Za mesec marec 1919 sta Lenin in Trockij sklicala ustanovni sestanek III. Internacionalne, ki naj predstavlja centralo vseh revolucionarnih delavskih gibanj za organiziranje svetovne proletarske revolucije. Lenin je bil ob svojem prihodu v Leningrad aprila 1917 pričrčan, da revolucija tam ni „ruska“, ampak začetek svetovne revolucije, zato jo je pozdravil: „Živela svetovna revolucija!“ Tako je verjel, da se bo Iskra, ki se je vžgala v Rusiji, razširila v požar v Berlinu in od tam čez vso Evropo in ves svet, da je na tem prvem sestanku marca 1919 — pred petdesetimi leti — z gotovostjo pritrđil: „Stopali smo na sam prag zmage komunizma po vsem svetu!“

Tedaj se je začela torej tista organizirana sila, ki si je dala v svoj program, da „je eden njenih najbolj važnih objektov — sistematično in neustrahovano pobijati religijo (Program) in o kateri je rekel Pij XI., da se je „začela z njo propaganda, resnično satan-ska, kakor je svet še ni poznal; propaganda, dirigirana iz enega samega centra in spretno prirojana za razmere posameznih narodov...“ To je KOMINTERNA (KI), kakor je ime dobila šele po II. kongresu (1920), ko so vse večernjene stranke prevzele ime Komunistična.

Na III. kongresu KI 1921 so sprejeli komunisti tistih znanih 21 pogojev za sprejem KP v KI, med katerimi je tudi ta, da vse stranke morajo brez-pogojno pomagati vsem socialističnim državam v bojih s kontrarevolucionarji... (točka 14). Odloki KI so obvezni za vse stranke...

V teh prvih treh letih sta bila Lenin — kakor tudi prvi predsednik KI Zinovjev — prepričana, da bo svetovna revolucija zmagala preko Berlina — Avstrije — Madžarske in Italije ter bo — kakor se je Zinovjev izrazil: „v enem letu vsa Evropa komunistična“. Toda neuspeh ogrske revolucije — ko je za hip tudi slovensko Prekmurje padlo pod komunistično oblast! —, odpor avstrijske socialdemokracije, ki je ustvarila svojo „posebno „poldrugo Internacionalno“, polom v Italiji, ko je vstal proti njej fašizem, zlasti pa vojaški zlom Rdeče armade pred Varšavo: vse to je rešilo tedaj Evropo pred gotovo zmago Kominterne. Kominternu se je obrnila na — vzhod in težila zrevolucionirati Kitajsko in Azijo. „Ko bo naša Azija s svojimi 800 milijoni ljudi, pa Afrika... bo šele nastala prava svetovna revolucija“...

Ob petletnici novembrske revolucije je mogel Lenin samo še svetovati včlanjenim partijam: „Niti ena od civiliziranih dežel nas ne podpira, nasprotno: vse so proti nam! Ruska revolucija je bila samo ena izkušnja, katere pa nismo znali eksportirati na tuje. Iz nje se more svet kaj naučiti, zato študirajte!“

Odslej je KI ustanavljala visoke šole za tuje revolucionarje, šolala agente za vse kontinente, pošljala tehnike revolucij izučevati domače kadre... pa se je tudi notranje konstituirala, postavila statut in program, ki navezuje naravnost na Marksov Manifest: „Mi nimamo za kaj skrivati svojih ciljev, odkrito izjavljamo, da naš cilj more biti dovožen le z nasiljem... Naj vladajoči razredi tre-tetajo pred komunistično revolucijo“ (1928).

Tedaj je nastopil že Stalin, ki je prekinil z Leninovo in Trockijevo „permanentno revolucijo po svetu“ in zmagal s svojo tezo o utrditvi „komunizma v eni sami državi“, namreč v Rusiji. Tako so odslej vse svetovne stranke morale delati za komunizem v Sovjetiji, ki je postala „domovina komunizma in njega trdnjava ter garancija za svetovno revolucijo“... Ves svet je delal za ZSSR in ZSSR je delala za ves svet — revolucijo. Državljanstvo za nimiva je prisega čilenskih komunistov: „Zvesti koristim svoje domovine in suverenosti in neodvisnosti narodov, pri-

SOVJETI SO ZAMENJALI DUBČEKA S HUSAKOM

Izvršni odbor češkoslovaške partije se je pretekli teden sestel na tajno sejo, na kateri so pod sovjetskimi pritiskom rehabilitirali deset češkoslovaških komunističnih veljakov, ki jih je Dubčekov režim ob svojem nastopu po zrušenju stalinističnega Novotnyja označil za izdajalce. Izvršni odbor partije je objavil, da Bilak, Barbirek, Kolder, Piller, Rigo, Svestka, Lenart, Kappek, Indra in Jakes „niso krivi izdajstva in kolaboracije“ s sovjetskimi zasedbenimi oblastmi. „Te obtožbe so bile razširjene med prebivalstvo brez dokazov ter je bilo vse to organizirano z gotovimi protirevolucionarnimi nameni“, pravi partijska izjava. „Če vedno ostaja nezauranje do tovarišev, obtoženih izdajstva in kolaboracije ter averzija do njih med splošno publiko. Toda to stanje mora prenehati ter bo treba v bodočnosti dokazati take obtožbe“, zaključuje izvršni odbor partije rehabilitacije omenjenih komunistov.

Moskva je češkoslovaški kom. partiji postavila tri zahteve: 1) Obnovo tega sedelovanja z ostalimi članicami Varšavskega pakta. Češkoslovaška vojska mora biti aktivni del pakta ter odpraviti moralno krizo med svojim vojaštvom; 2) Obnovo tesne naslonitve češkoslovaškega gospodarstva na Comecon. Praga se mora obvezati izpolnjevati vsa določila sovjetske gospodarske skupnosti ter se izmotati iz gospodarske krize; 3) Obnovo vodilne komunistične partije v vsem življenju češkoslovaških državljanov.

Pod sovjetskimi pritiskom Dubčeku ni ostalo drugega, kakor da je na zasedanju izvršnega odbora partije podal ostavko ter je bil na njegovo mesto z obrazom iz Kremlja postavljen 56-letni Slovak Gustav Husak, ki se je ves čas od sovjetske okupacije Češkoslovaške zavzemal za sodelovanje s sovjetskim okupatorjem. Dubčeka so na zasedanju izvršnega partijskega odbora obtožili,

da je vodil državo „v slepo ulico“ in da je škodoval češkoslovaškim odnosom z Moskvo.

Istočasno z odstranitvijo Dubčeka je bilo objavljeno, da so zmanjšali število članov prezidija partije od 21 na 11. Izključili so vse tkim. napredne člane prezidija. V novi prezidij pa so bili imenovani poleg dosedanjih članov Husaka, Dubčeka, Černika, Svobode, Erhana, Sedovskega še konzervativci Bilak, Piller, Colotka, Strougal. Smrkovsky je bil iz izvršnega partijskega odbora izključen, Dubček pa je postal predsednik Federalne skupščine, mesto, ki ga je doslej imel Smrkovsky.

Po češkoslovaški so spremembe spet mačno odjeknile med prebivalstvom. Prvi protestni nastopi so bili med praškimi študenti, ki so se takoj po objavi novih oblasti zbrali v večjem številu na znanem praškem trgu sv. Vencslava. Študentje na praški filozofski fakulteti so v znak protesta proti sovjetskemu pritisku organizirali dvodnevno zasedbo fakultetnega poslopja in stavko. Novi pro-sovjetski komunistični diktator Češkoslovaške Husak pa je v svojem prvem radijskem in televizij-skem govoru objavil, da so „posamezni člani ultra-naprednih skupin že terorizirali pomembne komuniste v naši državi. Kam bi vse to peljalo, če naš izvršni partijski odbor ne bi nastopil? V državljansko vojno? Ali pa bi morali čakati, da bi kdo izzval sovjetske čete, da bi stopile v akcijo v svojo zaščito? V opravičeval Husak svoje pro-sovske stališče in zrušitev Dubčeka. „Nadelo demokratičnega centralizma je bilo oškodovano. Ljudje bodo sedaj govorili: Tu prihaja novi Novotny. Ljudje bodo primerjali naše delo z delom prejšnje vlade, ki da jim ni storila nič zlega. Toda tako stanje je nevdržno in tako ni mogoče delati,“ je zagrozil češkoslovaškemu prebivalstvu novi diktator Husak.

Nixon se izmika iz Vietnama

V Parizu so se pretekli teden pojavile novice o severnoameriškem umiku večjega števila vojaških oddelkov iz Vietnama. Toda ta poročila je zavrnil z jasno izjavo Nixon sam, ki je na tiskovni konferenci objavil, da „ne preučuje enostranskega umika ameriških oddelkov iz Vietnama. Tega ne bom storil, tudi če bi ugotovil, da bi bil tako bolj priljubljen v ZDA,“ je pribil Nixon.

Severnoameriški predsednik je nadalje poudaril, da nima nobenih načrtov za zmanjšanje števila ameriških vojaških oddelkov v Vietnamu, vse do tlej, dokler ne bi opazil resničnega napredka v eni izmed naslednjih treh točk: 1) Izveščanje južnovietnamskih vojaških oddelkov, da bodo mogli prevzeti več bojnih akcij; 2) Zmanjšanje

bojevanja v Južnem Vietnamu; 3) Premik mirovnih razgovorov v Parizu z mrtve točke.

Z ozirom na raketno oboroževalno tekmo med ZDA ter Moskvo in Pekingom je Nixon dejal, da ZDA ne morejo zapustiti za sovjetsko raketno napadalno silo, ki je v zadnjih dveh letih narasla za več kot 60 odstotkov. Prav toliko se je v zadnjih dveh letih zvišala tudi sovjetska podmorniška sila.

Atomska oborožitev Rdeče Kitajske pa bo v letih 1973 in 1974 že tako napredovala, da bo postala nevarna za severnoameriška mesta sama. „Zato ZDA ne morejo dopustiti, da bi jih kakerna koli od obeh komunističnih velenih prehitela v tem pogledu,“ je zaključil Nixon.

Segamo tudi, da bomo stali na čelu našega ljudstva z namenom, da branimo in podpiramo aktivno ZSSR, če bi se imperializmi kdaj obrnili proti njej. In po svetovni vojni smo bili priče izjavam KP USA, Italije itd., da v primeru konflikta s ZSSR ne bodo branili svoje narodne zastave, ampak zadevo ZSSR. Kominternu je stala na čelu tega kulta Moskve in njenega šefa Stalina. Vse stranke po svetu so poslušale glas iz Moskve, ki se je zapovedajoče vmešavala z navdili v angleške zadeve (zadeva ARGOS), s pismom v Španiji, kamor je KI poslala svojo internacionalno vojsko, snovala „skupne fronte“, pa po I. 1935 Lundske fronte. Vse spremembe moskovskih taktik so morale KP sprejemati brez ugovora: tako zopetno povezavo s social-patrioti, ponuditi roko katoličanom, klicati za vojno ali za mir, sovražiti fašiste, pa se spet — vezati z njimi s paktom Molotov-Ribbentrop; pa zopet na klic Stalina pomagati s sabotažami in partizanstvom v zaledju nacističnih zasedb „ruski domovinski vojni...“ Povelje, ki je obvezovalo že od I. 1920 vse KP po vsem svetu!

Sredi svetovne vojne — 1943 — pa je Stalin nenađoma razpustil KI. Vreel je peska v oči svojim zaveznikom, češ da ne misli več na svetovno revolucijo ter je zato vreden pomoči demokratov. Dobil jo je v polni meri in z njeno pomočjo ima danes KP vso Vzhodno Evropo in zaigra znova svet na vseh kontinentih: v Aziji. Afriki. Kubi itd., le da ima zdaj v tem še enega tekmeča: Kitajsko. Dve metodi za isti cilj: svetovna revolucija, Kitajska: za pospešeno takojšnjo revolucijo. Moskva: s koeksistencijo pridobiti čas za poznejši dokončni obračun z imperializmom... Hlinb temu, da je sedaj prav ona sama največji svetovni imperialist... Kominternu živi še dlje v Kominformu... in deloma v Varšavskem paktu, to je: v rdeči armadi... in floti... „Dokler kapitalizem in socializem živita bok ob bok, ne moremo živeti v miru... eden ali drugi bo bral bilje ali kapitalizmu ali Sovjetiji. Pomeni samo: odlagati vojno,“ je zapisal Lenin, oče nove zamisli svetovne revolucije, ustanovitelj Kominterne.

Tine Debeljak

El ascensato sigue siendo su método

En la calles de München personas desconocidas han atentado y matado a Ratko Obrisević, editor del vocero de los inmigrantes anticomunistas serbios „Iskra“.

Este Serbio de 50 años es una nueva víctima en las filas de los inmigrantes anticomunistas yugoslavos, que residen en esta ciudad alemana, informó la agencia noticiosa inglesa Reuter.

Es éste o ro ejemplo de la hipocresía comunista. Después que el régimen yugoslavo pregónó la amnistía y extiende su mano, sus agentes asesinan a personas amantes de la democracia y la libertad.

Umor je še vedno njihovo sredstvo

Na münchenških ulicah so neznanci streljali in ubili protokomunističnega glasila „Iskra“.

50-letni Srb je bil nova žrtev vrste umorov jugoslovanskih protikomunističnih emigranov, ki živijo v tem južnememškem velenemestu, je zapisala britanska obveščevalna agencija Reuter.

Nov dokaz komunistične hinavščine. Počem ko je režim proglasil amnistijo in ponuja roko, njegovi agenti morijo demokratične in svobodoljubne ljudi.

Severna Koreja — drobiž med Moskvo in Pekingom

Severna Koreja je pretekli teden nad mednarodnimi vodami sestrelila ameriško vohunsko letalo ter je 31 mož posadko sestreljenega letala izgubilo življenje. Na morskimi valovih so ameriška in sovjetska letala ter ladjeve našli ostanke letala ter dve trupli, ki so ju trepeljali na eno od ameriških letalskih oporišč na Japonskem.

V ameriškem Pentagonu ter v Beli hiši v Washingtonu je zavrelo. Nekateri ameriški senatorji so predlagali, naj bi ZDA povrnilo Severni Koreji z atomskim napadom, drugi pa so zagovarjali previdno in premišljeno politiko spritve nove napadalnosti severnokorejskih komunistov.

Vsa država je pričakovala Nixonove izjave. Ta je pretekli petek, po delnih ugotovitvah incidenta, javno izjavil, da bodo severnoameriška letala nadaljevala z izvidniškimi poleti vzdolž severnokorejske obale nad mednarodnim morjem, bodo pa odslej naprej zavarovana z

oboroženimi lovskimi letali, za odbitje slehernega komunističnega napada.

Opazovalci razvoja na Dalinem vzhodu menijo, da je Severna Koreja postopila v nov rosen incident z ZDA Moskva, čeprav je poslala svoja letala za reševanje morebitnih preživelih članov posadke sestreljenega ameriškega letala. Moskva hoče namreč povzročiti Pekingu čim več težav v Aziji ter si pridobiti zaveznikov med partijami, ki so rodede s Kitajsko, za prihodnjo komunistično vrhunsko konferenco, ki je napovedana v Moskvi 5. junija t. l. V slučaju ameriške vojaške reakcije proti Severni Koreji bi bila Kitajska prisiljena dejansko priskočiti Severni Koreji na pomoč in se tako zaplesti v spopad z ZDA, sicer bi izgubila ugled, ki ga med komunisti v Aziji uživa vsled svoje bojevitosti proti Washingtonu. Z zapletom Kitajske v spopad z ZDA pa bi Moskva odvrnila nevarnost kitajskih izpadov proti lastnim področjem v Sibiriji.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Val skrivnostnih napadov

V zadnjih dneh je pretresel argentinsko javnost val napadov na vojaške postojanke. Višek je dosegel v nedeljo 20. t. m., ko je na posledicah ran, ki jih je dobil ob nočnem napadu, umrl mornariški kaplar bolničar Juan A. Ortiz. — Ves proces se je začel v soboto 5. t. m., ko so neznane osebe napadle stražniško postojanko v vojašnici Campo de Mayo in odnesle manjšo količino orožja (24 ur preje se je tam nahajalo 600 pušk). Sledil je nočni poizkus propalacije na radio El Mundo, ki se ni posrečil. — V torek 15. ponoči, je stražnik na vojaškem letališču v Mar del Plati preprečil, da bi se neznanci približali postojanki. Ti so streljali nanj in ga ranili, a je napad kljub temu odbil. — Istočasno so oblastem naznanili več poizkusov kraje orožja, tako v privatnih trgovinah, kakor v raznih strelnih klubih. — V petek 17. je straža preprečila napad in krajo v vojaški tovarni eksplozivov v Villa María v Córdoba. — Končno so neznanci v nedeljo 20. ponoči iz avtomobila streljali na stražo mornariške bolnice na bazi Río Santiago pri La Plati, kjer je bil smrtno ranjen prej omenjeni mornar.

Na časnikarski konferenci je notranji minister dr. Guillermo Borda označil te napade kot posamezne poizkuse, da se prepreči vzdušje miru in reda, ki vlada v državi. Dejal je, da ti napadi odgovarjajo določenim političnim tendencam, vendar zanikal, da bi bili pod kakim skupnim vodstvom. Zatrđil je tudi, da so varnostni organi podvzeli vse ukrene, da se v nadaljnje prepreči ponavljanje teh dejanj, in da se krivci poiščejo in kaznujejo.

V noči med torkom 22 in sredo 23 pa je policijska komisija odšla, da preišče stanovanje v severnem delu Buenos Airesa, kjer naj bi se nahajale sumljive osebe. Ko so vstopili, jih je sprejel rafal iz brzostrelke ter je bil ubit en oficir, drug pa ranjen. Komisija je prišla v stanovanju dva moška in eno

žensko, ter zaplenila večje količine eksplozivov.

Kratke novice

V Rosariu so imeli hude poplave. Nalivi in nasprotni veter so povzročili naraščanje vod. Večji deli predmestij so bili pod vodo. Zaradi vedno večje nevarnosti so se ljudje začeli umikati iz poplavljenih krajev. Tako je bilo presečenih nad 3.000 oseb; bilo je tudi več ponesrečencev, od teh trije smrtni slučaji. V zadnjih dneh so vode pričenjale upadati.

Z zakonom je argentinska vlada potrdila izdajo novega pesa. Protivrednost s sedanjim bo 1 — 100. Razmerje z dolarjem bo pa 1 dolar za 3,5 arg. pe-se. Novi bankovci bodo stopili v uporabo najkasneje s 1. jan. 1970. Zamenjava se bo izvršila postopoma. Medtem bodo v obtoku tudi stari a pretiskani bankovci.

V kraju San Miguel se je v ponedeljek 21. t. m. pričelo izredno zasedanje arg. škofovske konference. Pošveča se predvsem študiju socialnega problema, ter bodočih konkretnih akcij na tem področju.

Moderni kino

Vatikanski dnevnik L'Osservatore Romano je 8. t. m. objavil članek, v katerem pravi, da je raven današnje filmske produkcije padla tako nizko, da bo kmalu nemogoče iti v kino, ne da bi človek imel občutek, da je vstopil v „nedostojen prostor, v javno hišo“.

Filmski kritik Claudio Sorbi je pravilno zapisal, da „kino postaja drugi veliki 'izvirni greh', greh človeštva, skupni greh, je vsega človeštva odklonitev Lepote, Dobrote in Resnice“.

„Mislim, da ni veliko upanja za bodočnost filma. Kmalu, če že ne sedaj, ne bo več mogoče vstopiti v filmsko dvorano, kajti že samo vstop, naj bo program kakor koli, bo pomenil vstop v nedostojen prostor, v javno hišo,“ je zaključil kritik.

Začetek študijskega leta na Ukrajinski univerzi s slovenskim oddelkom

V nedeljo, 20. t. m. je bila v mali dvorani Slovenske hiše v Buenos Airesu slovesna otvoritev letošnjega študijskega leta na Fakulteti za filozofijo in humanistične vede s slovenskim oddelkom Ukrajinske katoliške univerze papeža sv. Klementa v Rimu.

Slavnosti so se udeležili buenosaireski pokrovitelj fakultete ukrajinski metropolit msgr. Andrej Sapelak, dalje dr. Alojzij Stare, ki je zastopal zadržanega direktorja slov. dužnih pastirjev msgr. Antona Oreharja, tajnik Narodnega odbora za Slovenijo Miloš Stare z gospo, predsednik ukrajinskega osrednjega društva dr. A. Ivanický, delegati slovenskih in ukrajinskih ustanov in organizacij ter številno občinstvo.

Prireditve je začel dekan fakultete univ. prof. dr. B. T. Halajczuk, ki je v zgoščenem prikazu podal uspešno delovanje fakultete v minulih dveh letih, njenega obstoja, nakar je škof msgr. Andrej Sapelak izročil v imenu vrhovnega pokrovitelja univerze kardinala Slippyja dr. Tinetu Debeljaku opeteno listino o njegovem imenovanju za rednega profesorja na tem vsehobsebnem zavodu. Dr. Tine Debeljak se je zahvalil msgr. Sapelaku za visoko imenovanje.

Novi poskusi centralizma v jugoslovanskem elektrogospodarstvu

Doma se v zadnjem času veliko razpravlja o predlogih za integracijo, ki jo pripravljajo tkim. Skupnost jugoslovanskega elektrogospodarstva JUGEL. Izvršni svet Slovenije je že v februarju t. l. opozoril na dejstvo, da pokrivalo te težje stare centralistične in administrativne poglede na gospodarjenje v elektrogospodarstvu. Odločno je odklonil take poskuse, v katere se pod plaščem samoupravljanja skrivajo poskusi za centralizacijo in prelivanje sredstev na posamezna območja in to zlasti s predlagano enotno ceno električne energije, ne glede na stroške proizvodnje.

Ozadje teženj za decentralizacijo, ki se pojavljajo v enem delu jugoslovanskega elektrogospodarstva, je sledeče:

Doma so v glavnem že lani prebrodili kronično pomanjkanje električnega toka. To velja zlasti za Bosno in Hercegovino. Letošnji presežek elektrike v tej republiki so presodili na eno milijardo kilovatnih ur, kar spravlja tamšnje termoelektrarne v nevaren položaj. Temu so krivi sami, ker so gradili nove termoelektrarne mimo nasvetov strokovnjakov in je celo hrvatska republika morala odložiti gradnjo nekaterih termoelektrarn. Pristojni organi so bili obtoženi, da sprejemajo gradnjo novih elektrarn nepremišljeno in brez ekonomskih analiz možnosti plasiranja električne energije. Sedaj pa take posledice skušajo prevladati na druga energetska območja.

V podobnem položaju bo predvidoma v kratkem elektrogospodarstvo v Srbiji, ki poleg ogromne djerdapske elektrarne gradi verigo termoelektrarn ob lignitnih bazenih in sicer dva velika bloka po 200 megavatom na Kosovu in prvi blok termoelektrarn na bazi kolubarskega lignita v Obrenovcu z dvema agregatoma po 210 megavatom, ki bosta začela obratovati že to leto. Zato govori integracijski elaborat JUGEL-a da bo treba v energetski bilanci upoštevati BiH in Srbijo kot „potencialna izvoznika energije.“

Da bi mogli tako plasiranje električne energije doseči „s samopravnimi dogovori“, je malo verjetno. Za to bi

ki mu ga je podelil kardinal Slippy, navzoči pa so z aplavzom potrdili priznanje, ki ga je bil deležen dr. Tine Debeljak za svoje vztrajno in neumorno delo na znanstvenem poprišču.

Glavna točka prireditve je bilo nastopno predavanje univ. prof. dr. Vinka Brumna o temi: Pedagogika kot znanost. Predavatelj je dokazal, da spada pedagogika v skupino teoretičnih znanosti, da si posega v svojem delovanju tudi v področje praktičnih znanosti, odn. od tam jemlje sredstva za doseganje svojega cilja, ki je namerna izboljšava izključno človeških sposobnosti. Grafični prikaz stvarine, povezan z jasno kasteljanščino, v kateri je govornik podajal svoj snov, je omogočil poslušalcem, da so z lahkoto dojeli jedro problema, ki si ga je bil univ. prof. dr. Vinko Brumen izbral za letošnje otvorno predavanje. Dekan fakultete dr. B. T. Halajczuk je pravilno označil dr. Brumnovo predavanje za „neprekosljivo“.

Navzoči so govornika nagradili z glasnim aplavzom, nakar je dr. Halajczuk naznanil, da se bodo predavanja v slovenščini začela v petek, 25. t. m. ob 20. uri, v kasteljanščini v soboto, 26. t. m. ob 17. uri ter v ukrajiniščini v nedeljo, 27. t. m. ob 10. uri.

bilo treba znova uvedi centralizacijo določanja v poslovanju elektroenergetskih podjetij ter centralizirano določanje o gradnji novih objektov.

Stališče Slovenije je v jugoslovanskem tisku izzvalo različne komentarje. Sloveniji očitajo, da je proti enotnemu energetskemu sistemu, ker pač istovestno enoten sistem s centralističnim upravljanjem. Elektrogospodarstvo Slovenije pa poudarja enoten elektrogospodarski sistem kot tehnološko in tehnično celovitost in skladnost delovanja elektroenergetskih zmogljivosti.

Zlasti je za Slovenijo nesprejemljiv sistem enotnih cen, ki v bistvu pomeni pokrivanje deficitov in prelivanje sredstev skozi cene. Prav tako nesprejemljivo je centralno odločanje o gradnji novih elektrarn. To bi pomenilo, da se energetika izloči iz nacionalnega gospodarstva republik. Zato je temeljna zahteva slovenskega elektrogospodarstva, da se eno in drugo prenese v pristojnost republik. Enotne cene, povezane s skupnim kritjem deficita, so se že izkazale v praksi kot neekonomsko in dajejo tudi samo potuho slabešemu gospodarstvu in neodgovornemu trošenju sredstev.

Slovensko elektrogospodarstvo ni proti elektroenergetskim bilancam, saj je Slovenija prva izdelala tako bilanco, ki je zlasti vezana na medsebojno izmenjavo energije za kritje običasnih primanjkljajev ali za uporabo običasnih presežkov. Take bilance so potrebne tudi za izmenjavo energije s sosednjimi državami. Je pa proti obveznim elektroenergetskim bilancam v tem smislu, da se centralno odredajo ali korigirajo potrebne potrošnje in predpisuje način zadovoljevanja teh potreb s centralnim odrejanjem dinamike proizvodnje posameznih elektrarn. Slabe izkušnje so v tem oziru imeli predvsem leta 1967, ko je obvezna bilanca v nasprotju s predlogi Slovenije predpisala omejevanje proizvodnje v termoelektrarnah v polletnih mesecih, da bi onemogočili praznitev vodnih akumulacij, kar je povzročilo v jeseni istega leta velike težave in omejitve v potrošnji električne energije.

Odprto pismo izvršnemu svetu SR Slovenije

Občinska skupščina Črnomelj je na seji 7. aprila t. l. sprejela sklep, da bo z odprtim pismom izvršnemu svetu Slovenije obvestila javnost, da ne prevzema odgovornosti za posledice, ki bi utegnile nastati ob letošnjem izredno težkem proračunskem položaju. Ta občina ima že nekaj let težave pri financiranju družbenih potreb iz proračuna, ki so nastale zaradi neobkrajitvega dopolnjevanja občinskega proračuna. Obvestili so republiške organe. Že leta 1967 je zmanjkalo denarja za kritje najnujnejših izdatkov, ki jih mora občina plačevati po zakonu in pogodbah. Takrat so obiskali Črnomelj predsednik izvršnega sveta Slovenije z nekaterimi člani in predstavniki sekretariata za finance.

Ugotovili so, da je stanje res ne-

mogoče in predlagali, naj za leto 1967 najamejo sanacijski kredit pri KBH Ljubljana v znesku 1.250.000 din. Hkrati so obljubili, da bo pri dopolnjevanju občinskega proračuna v letu 1968 to upoštevano. Obljuba ni bila izpolnjena, zato so se dolgovi lani še kopičili, proračunska prošnja pa je znašala na prebivalca samo 186 dinarjev. Občini se še naprej godi krivica, prizadeta v prejšnjih letih. Občinska skupščina Črnomelj za stanje v proračunu ob nezainteresiranosti republiških organov ne more odgovarjati.

Pismo zaključuje: „Kljub posebni in izjemni problematiki naše občine, ne zahtevamo nič drugega, kot enakopravno obravnavanje črnomeljske občine v slovenski socialistični skupnosti.“

Bohoričeve „Zimske urice“

Nedavno smo v Svobodni Sloveniji poročali o pomembnem znanstvenem delu, ki ga je izdala Trofenikova založba v Muenchnu o Brižinskih spomenikih v slovenščini, nemščini in latinščini v svoji zbirki „Geschichte, Kultur und Geisteswelt der Slawen“. Pri njenem izdajanju sodelujejo znani slovenski in nemški slavisti-profesorji kot n. pr. Alois Schmaus, Anton Slodnjak, Linda Aitzemüller-Sadnik, H. J. Kissling, Leopold Kretzenbacher, Alfons Gspan, Branko Berčič in Jože Pogačnik.

Nedavno je izšla v tej zbirki že četrta knjiga in je slavistom doma in v svetu posredovala faksimilirano izdajo Adama Bohoriča prvo slovnico slovenskega jezika, znano pod naslovom „Arcticae horulae“ — Zimske urice.

Njen pomen je v nemško pisanem uvodu označil dr. Branko Berčič. Iz njegovih navedb je razvidno, da je po

Razvoj slovenskega gospodarstva v letu 1968

V Svobodni Sloveniji smo kratko poročali o januarskem obnem zboru Gospodarske zbornice Slovenije (14. I. 69). Iz podrobnejših podatkov ki jih imamo zdaj na razpolago o razvoju gospodarstva slovenske republike v minulem letu, ki ga je na letni skupščini podal predsednik te zbornice Leopold Kresc, povzemamo najvažnejše ugotovitve.

Po njegovih izjavah je bilo leto 1968 uspešno, čeprav je bilo treba premagati dosti težav. Uspehi reforme so v Sloveniji večji, ker je slovensko gospodarstvo tesneje vključeno v mednarodno delitev dela.

Za sedanjo gospodarsko strukturo Slovenije je značilno, da ima pretežno majhna in srednja podjetja s precej zastarelo opremo in tehnologijo. Oprema v slovenski industriji je za 17% bolj odpisana kot v ostalih republikah Jugoslavije, kjer so nova industrijska podjetja predvsem izven Slovenije. Skoraj vsa slovenska industrijska struktura se je razvila na osnovi manjših obrtnih in polindustrijskih obratov iz pred zadnje vojne ali celo še iz avstrijskih časov. Povsem novih podjetij je malo.

Zaradi decentralizacije akumulacije se je v zadnjem desetletju položaj ne-

Zmeda v jugoslovanskem pokojninskem zavarovanju

Na šestem kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije so sprejeli resolucijo, s katero se je kongres zavzel za skrajšanje starostne in delovne dobe za upokožitve za 5 let. Kongres se ni izrazil o odstotnem zniževanju pokojninske osnove pri predčasnem upokojevanju. O tem je plenum Zveze sindikatov na decembrskem zasedanju določil, da znaša pokojnina za predčasno upokojene 75 odstotkov.

O tem stališču so razpravljali na zadnjem sestanku Zveze sindikatov Jugoslavije, ki se je na osnovi sklepov petih republik postavil na stališče, da po sklepih petih republik ni spremenjati starostne dobe, „če nočejo vnesti v pokojninsko zavarovanje še večji nered“. Je pa za to, da je treba priznati izčrpanim generacijam, ki odhajajo sedaj v pokoj, milejšo odbitno odstotke od sedanih in sicer 2% za vsako leto predčasne upokojitve, da bi pokojnina dosegala višino 67,5% celotne pokojnine.

Predsedstvo ZSJ je mnenja, da ta odstotek ne ustreza in ga je treba povečati na 70%, t. j. za 2,5%. Svet ZSJ je pa zavrnil predlog predsedstva ZSJ. Člani sveta iz Srbije so vztrajali na stališču, da je treba dosledno izvajati sklep kongresa, ki je zahteval polno pokojnino (85% osnove osebnih dohodkov) in da ga plenum sveta ZSJ nima pravice spreminjati. Prav toliko številno članov ZSJ se je zavzemalo za

Kandidatna lista SZDL Slovenije za novi zbor narodov

Kot smo poročali, bodo v novi zvezni zbor narodov poslale posamzne republike po 20 svojih predstavnikov, avtonomni pokrajini pa po 10.

Republiška konferenca Soc. zveze del. ljudstva Slovenije je odobrila naslednjo kandidatno listo, s katero bo slovenska skupščina na majskem zasedanju določila 20 delegatov za Zvezni zbor narodov:

Roman Albreht, Živa Beltram, Borut Bohte, Marko Bulc, Rado Dvoršak,

Ne teoretični ne praktični komunizem ne pozna nad seboj nobene višje sile, ne Boga ne kakega Kantovega ali drugačnega kategoričnega imperativa. Vsakočasno njegovo vodstvo je nezmotljivo. Prej je bil Lenin, potem Stalin, zdaj je Hruščov in za njim bo, če ga bo sploh imel, njegov naslednik. Danes je njih nauk o dialektičnem materializmu rogoj za vstop med čisto v Zvezi komunistov. Tudi je zdaj v Jugoslaviji edino policijsko koncesionirana filozofija. Vendar se zdi, da je samo zadnji gnij sad zapoznelega naturalizma in napačnega racionalizma.

Dr. Celestin Jelence, Zbornik Sv. Slovenije, 1965, str. 177

doslej znanih podatkih na vsem svetu ohranjenih samo 26 izvodov Bohoričeve prve slovenske slovnice iz leta 1584.

Adam Bohorič je bil sodelavec Jurija Dalmatina pri prevajanju njegove Biblije. In čudno naključje je, da je skoro istočasno kot faksimile izdaje Bohoričeve prve slovenske slovnice izšla v prav takšni izdaji pri Mladinski knjigi v Ljubljani Dalmatinova Biblija.

koliko izboljšal, četudi se je industrija nekaj modernizirala, je slovensko gospodarstvo tehnološko in tudi organizacijsko močno zastarelo in daleč zaostaja za sosednimi državami. Zato se proizvodnja le s težavo vključuje v sodobne tokove mednarodne menjave, kjer se vedno bolj uveljavlja učinkovitost proizvodnje v velikih serijah.

Po Kresetu je vladalo v prvih letih reforme precejšnje mrtvilo. V slovenskem gospodarstvu je pa bilo manjše kot drugod v Jugoslaviji. V letu 1963 je pa proizvodnja narasla in se je povečal tudi izvoz, zlasti na konvertibilna področja. Zaradi vedno večjih dajatev družbi pa je akumulativnost gospodarstva ostala skromna. Tudi devizni in sedanji zunanjetrgovinski sistem za izvozno usmeritev ni dovolj spodbuden. Izvoz sta spodbujali le omejenost prodaje v Jugoslaviji in pa težnja podjetij po modernizaciji opreme. Uvoz sodobne opreme je namreč povezan z velikimi izvoznimi obveznostmi.

Slovenija je tradicionalno usmerjena na zahod, za kar je tudi primerna, saj ima razmeroma visoko raven delovnih navad, relativno dobro kvaliteto proizvodov in močno raznoliko ter zahtevno potrošnjo.

stališče plenarne seje t. j. za zmanjšanje osnove za 10%, ker da „je stvar treba obravnavati realno“.

V nadaljnji razpravi je delegat Sarajeva podprl stališče sindikatov v Sloveniji, ki so prav zaradi zahtevnosti problema temeljito preučili to vprašanje t. j. zahtevo po skrajšanju pok. dobe ter je ugotovil, da je treba zadevo reševati tako, kot se javlja na posameznih področjih, ne pa splošno. O tem je izčrpno govoril predsednik sindikatov Slovenije Tone Kropušek, ki je ugotovil, da so razmere v posameznih republikah zelo različne. Tako bodo v nekaterih republikah dosegli takšno stopnjo obremenjenosti gospodarstva s pokojninskim zavarovanjem, kot jo imajo sedaj v Sloveniji, šele leta 1980!

Iz Slovenije sta o tem problemu govorila še Vinko Kastelic in Marko Bulc. Oba sta zahtevala, naj samoupravne skupnosti temeljiteje razpravljajo o bistvu problemov pokojninskega zavarovanja. Ugotovila sta, da je stanje pokojninskega zavarovanja v državi v popolni zmedbi. Kot primer za svojo trditve sta navedla dejstvo, da razen Slovenije oziroma njene pokojninske samoupravne skupnosti nobena druga pokojninska skupnost v državi nima pregleda, koliko predčasnih upokojevcv sploh ima na svojem področju. Že sama ta okolnost je velika ovira za ugotovitev dejanskega stanja!

Kaj pišejo?

Tajinstvena ozadja umora dr. Kinga

Razprava proti atentatorju na črnškega voditelja dr. Martin Luter Kinga je formalno končana in atentator James Earl Ray je bil obsojen na 99 let ječe. Pomilostitev je možna šele čez 30 let.

Zadržanje Ray-a je bilo vez čez skrivnostno. Branil se je z molkom in le s priznanjem si je mogel rešiti življenje. Zagovornik Percy Foreman, kakor tudi pravosodno tajništvo, je sprojelo domnevo, da je Earl Ray sam iz svojih nagibov in brez sodelovanja kogar koli izvršil atentat na dr. Kinga.

Takoj po obsodbi je bilo očitno, da je Ray bil zaprepačen, kot da je od nekega pričakoval oporo in so ga pustili na ceditlu.

V ječi je Ray že namignil, da je pripravljen kaj več povedati, če mu sodišče jamči zaščito. Ray je pisal obširno pismo senatorju James Eastmanu, ki pa še ni objavljeno. Vendar na podlagi tega pisma preiskujejo več nepojasnjenih značilnosti:

Kako je Ray vedel, da se bo dr. King nastanil v dotičnem motelu;

kako je Ray vedel, da se bo dr. King pojavil prav ob gotovem času na balkonu;

da si je prav za tisti dan najel sobo, iz katere bo lahko naravnost streljal na balkonu.

FBI je znano, da je eden najboljših tajnih komunistov v deželi bil vpliven svetovalec dr. Kingu, ki je v zadnjih mesecih pred usodnim atentatom sestavljal njegove govore in propagandne članke, bil glavni organizator za „marš siromakov“ na Washington. Dognalo je tudi, da so med organizatorji nasilnih demonstracij v Memphisu po umoru dr. Kinga bili znani ljudje, ki so na dan atentata bili v motelu skupaj z dr. Kingom.

Senator Eastman, ki sedaj preiskuje ozadja umora dr. Kinga, ne izključuje, da je nekdo blizu dr. Kinga pomagal atentatorju. Kako bi naj sicer bilo mogoče, da bi atentator vedel, da bo dr. King prav v tistem času stopil na balkon in prav na tisto mesto, ki je bilo točno izpostavljeno oknu, iz katerega je atentator nameril usodni strel.

Po informacijah, ki naj bi jih prejel FBI, so komunisti smatrali, da je položaj v državi zrel za črnsko revolucijo in je samo treba najti močan razlog, ki bo podžgal črnce h krvavi konfrontaciji z belimi. Za tak slučaj komunisti najbolje vedo, kako zmedo, nered in sovraštvo izkoristiti.

Nepojasnjenih je še mnogo okoliščin, ki jih ni mogoče v tem kratkem poročilu obravnavati. Vsakdo v Ameriki je moral opaziti, da se je pri vseh zadnjih javnih nastopih dr. Kinga čutil komunistični vpliv, posebno v njegovem enostranskem nasprotovanju vojni v Vietnamu in istočasno javnem pozivanju k državljski nepokorščini. Za javnost pa je važno vprašanje, ali bodo skriti vplivi zopet tako močni, da bodo z izgovorom neklih zunanjepolitičnih vidikov vso zadevo tako potlačili, da ja ne bi pokvarili dobrih odnosov s komunističnimi vladami.

Cleveland, aprila 1969.

Jože Melaher

POJASNILO

V velikonočni številki Svob. Slovenije z dne 3. aprila smo objavili izvečke zanimivih pism zdravnice dr. Marije Prijatelj iz Južnega Vietnama. Uredništvo je v uvodu pisma navedlo, da dr. Marija Prijatelj vrši samaritansko službo „med ranjenimi Vietnamci in ameriški vojniki ter še huje prizadetim civilnim prebivalstvom.“

Uredništvo pa je dobilo pojasnilo, da na nemško bolniško ladjo Helgoland v Južnem Vietnamu, kjer je kot zdravnica v službi Rdečega križa dr. Marija Prijatelj, ne sprejemajo nobenih vojakov, ampak sprejemajo in zdravijo izključno le civiliste.

Novice iz Slovenije

Za letošnje nastopanje v Sterijevem gledališču v Novem Sadu se je prijavilo 35 gledališč. Iz Slovenije 3 ter Slovensko gledališče iz Trsta. Pri tekmovalnosti bo Drama SNG v Ljubljani nastopila s Smoletovim Krstom pri Savici v režiji Franceta Jamnika, Drama SNG v Mariboru z Zmajčevim Obiskom v režiji Slavka Jana, mestno gledališče v Ljubljani pa s komedijo Mire Milčičeve „Dan žena“ v režiji Matije Milčičskega. Člani Slov. gledališča iz Trsta bodo igrali delo Josipa Tavčarja „Red mora biti“.

V Ljubljani so 14. marca izvajali Honeggerjev dramatični oratorij Devica Orleanska na grmadi. Ob tej priložnosti je Slovenska filharmonija izdala obsežno številko svojega Koncertnega lista, v katerem sta bila med drugim objavljena dva članka o avtorju besedila Paulu Claudelu in avtorju glasbe Honeggerju. Napisala sta ju Borut Trekmann in dr. Andrej Rijavec. Borut Trekmann in Djurda Flere sta izdelala slovenski prevod besedila.

V Celju bo od 23. maja do 1. junija osmi mladinski pevski festival. Sodelovali bodo najboljši mladinski zbori iz vseh republik ter 5 zborov iz Avstrije, Čehoslovaške in Madžarske. V okviru festivala bodo nastopili že 14. in 15. maja v Gradcu mladinski zbori iz Velenja, Slovenj Gradca, Maribora in Ptujja, v zameno pa bodo potem štirje študentski mladinski zbori nastopili s koncerti v Celju, Velenju, Slovenj Gradcu, Mariboru in Ptujju.

Ob letošnji 120-letnici smrti dr. Prešerna je spomin največjega slovenskega pesnika počastila tudi ukrajinska literarna revija „Literaturna Ukraina“, ki je glasilo Zveze ukrajinskih pisateljev. V februarški številki te revije je bil o Prešernu objavljen lep članek ter 9 njegovih pesmi v prevodu pesnika Andrije Mališka, ki skupno z literarnim kritikom ter prevajalcem Vilom Grimičem pripravljata tudi večji izbor Prešernove poezije v ukrajinskini. Članek o Prešernu in njegovem pesniškem delu je napisal Vill Grimič.

Mladinska knjiga v Ljubljani je izdala gramofonsko ploščo koroških ljudskih pesmi, ki jih je zapel zbor študentov ljubljanske univerze v nakladi 2500 komadov. Plošča je bila kmalu razprodana, kakor pred njo tudi prva plošča slovenskih narodnih pesmi od istega zbora.

V mariborskem gledališču se je sestel pripravljani odbor za proslavo 50-letnice delovanja Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru. Jubilejne slavnosti bodo v septembru. Uvod vanje bo krstna predstava drame Primoža Kozaka Che Guevara, ter opera Krana Cipcija Dundo Maroje.

Ob 50-letnici smrti skladatelja Debussija so gojenci Zavoda za glasbeno in baletno izobraževanje v Ljubljani pripravili večer njegovih del. O Debussyju je govoril prof. Janez Lovše.

Društvo slovenskih skladateljev v Ljubljani je pripravilo koncert v počastitev Matije Bravničarja za njegovo 70-letnico in Pavla Šivica za njegovo 60-letnico.

Na običnem zboru meteorologov Slovenije so ugotovili, da je onesnaženje zraka v Sloveniji eden glavnih problemov današnjega časa. Stopnja onesnaženja zraka je že zelo visoka in postaja iz leta v leto še večja. V zvezi s tem so omenjali premajhno povezavo med društvu, strokovnjaki in organizacijami, ki zadevajo na problematiko onesnaženja. Obsodili so premajhno aktivnost upravnopolitičnih organov v tej smeri.

Zbor Društva umetnostnih zgodovinarjev je na svojem običnem zboru 25. marca poudarjal izredno slab gospodarski položaj umetnostno-zgodovinske vede. Kljub temu so se zavzemali za pripravo razvojnega programa stroke, ki naj bi privedel do ustanovitve osrednjega dokumentacijskega središča in inštituta za umetnostno zgodovino.

V Sloveniji je zima proti koncu marca še vedno uveljavljala svojo moč. Tako je npr. 24. marca skoro po vsej Sloveniji padal sneg. V Celju in okolici so imeli pravi snežni metež. Tudi temperatura je močno padla. V Ljubljani npr. 3 stopinje pod ničlo, najvišjo temperaturo so pa ta dan imeli v Kopru in sicer 8 stopinj nad ničlo.

Za urbanistično ureditev vzhodnega dela mesta Split v Dalmaciji so dobili prvo nagrado v znesku 80.000 din. slovenski arhitekti Vladimir-Braco Mušič, Marjan Bazan in Nives Stare s sodelavci iz urbanističnega inštituta Slovenije. Načrt predvideva zgraditev 14.000 stanovanj za 53.000 prebivalcev z vsemi pripadajočimi objekti, kakor tudi zgraditev več fakultet in športnih objektov na površini 584 hektarjev.

Letalsko podjetje Ljubljana-Pula je zaradi letališča v Brniku v težkem finančnem položaju, ker mora stalno odplačevati najete kredite. Ti so lani presegli že poldrug milijon novih dinarjev. V letališkem podjetju so mnenja, da bi jim morala priskočiti na pomoč republika, ki naj bi prevzela posojila za gradnjo pristajalne steze in drugih betonskih ter asfaltnih površin na letališču, kar znese pol milijona novih dinarjev. Svojo zahtevo utemeljujejo s tem, da ima letališče širši družbeni značaj komunalnega objekta ter ima od njega veliko korist tudi slovensko gospodarstvo. Letališče Brnik je tudi edino letališče za civilni promet v državi, ki mora samo plačevati vse anuitete.

Skupščina republiške Skupnosti socialnega zavarovanja v Ljubljani je z ozirom na porast življenjskih stroškov sklenila povišati pokojnine za 5,4%.

Janez Gregorc že četrto leto poučuje v Gradcu v Avstriji na inštitutu za jazz na tamošnji glasbeni akademiji. Sam se je izpopolnil na znani šoli Berklee School of Music v Bostonu.

Osma obletnica blagoslovitve doma v San Martinu

Pred osmimi leti, 23. aprila 1961 je bil blagoslovljen Slovenski dom v San Martinu, dom, ki družijo Slovence tega dela Velikega Buenos Airesa. Kakor vsako leto, so tudi letos Sanmartinčani slovesno proslavili ta veliki dogodek preteklo nedeljo in povabili k proslavi tega praznika vse Slovence, da z njimi vred pokažejo, da slovenska skupnost živi in dela.

Dopoldne ob 11,30 je bila sv. maša, daroval jo je za vse žive in mrtve Slovence tega okraja direktor slovenskih dušnih pastirjev v Argentini msgr. Anton Orehar. Pri maši so bili poleg velikega števila Sanmartinčanov navzoči predsednik Zedinjene Slovenije Božo Stariha, bivši in sedanji dušni pastir, predstavniki in zastopniki skoro vseh slovenskih domov, društev in ustanov. Pri pridigi je msgr. Orehar navezal svoje besede na nedeljski evangelij o Dobrem pastirju in nakazal, kakšno naj bo delo vseh nas za ohranitev naših slovenskih verskih in narodnih izročil. Med mašo je prepeval sanmartinčanski pevski zbor.

Po maši je bilo skupno kosilo, ki so ga pripravile skrbne sanmartinske gospodinjice.

Popoldne ob 16. uri se je pričela akademija, katero so pripravili šola, pevski zbor, harmonikarji, SDO in SFZ. Posamezne točke programa je napovedoval kulturni referent R. Smersu. Prvi

Več let je bil pianist ljubljanskega jazzovskega kvarteta Ad hoc in je prepotoval z njim razne dežele.

Av gust Černigoj je za 70-letnico svojega življenja in 50-letnico umetniškega ustvarjanja priredil v Novi Gorici razstavo 70 svojih del v gravuri, linorezu in lesorezu.

Umrli so. V Ljubljani: Francka Hojkar roj. Hacin, Jože Kocjan, Darinka Wohinz, Marija Kostevc roj. Svetič, Adolf Kandare, Kanizij Fricelj, dolgoletni ravnatelj frančiškanskega kora, Ela Verovšek roj. Zupančič, Anton Dekleva, strojnik v p., Stanko Podreberšek, poštni inšp. v p., Ana Drev roj. Novak, Franc Pirc, žel upok., Viljem Krpič, Anton Rus, upok. orož. stražmojster, Alojz Pregelj, Zdenka Cvetkovič, Antonija Prek roj. Pečar. — V ostali Sloveniji: Ivan Stermečki v Hrastniku, Frančiška Franečič roj. Ložan v Dolenji vasi, Srečko Tušar v Kranju, Herman Ravtar v Dobrni pri Celju, Jože Pinbah v Ratečah, Franc Zdošek v Šentjurju, Frančiška Gabršek roj. Peterca na Studencu, Elizabeta Fevšek roj. Radiv v Novem mestu, Slavko Domiž v Celju, Josipina Krule biv. hotelarka v Slov. Bistrici, Ferdo Pinter, biv. lastnik veletrgovine Pinteh & Menard v Mariboru v p., Vilko Kavalar v Ratečah pri Planici, Ivana Podobnik roj. Koren v Dobrovi, Slavko Jaklič, mesarski mojster v Škofji Loki, Marija Turk roj. Kogej v Postojni, Alojzij Košir v Ribnici, Ana Omerzu roj. Mirant v Celju, Janez Gale, upok. v Kranju.

so nastopili učenci in učenke šole dr. Gregorija Rožmana in pod vodstvom Borisa Pavšerja zapeli narodne So ptičice zbrane, Mi smo lovci in Bog je ustvaril zemljo. Nato je na oder stopil predsednik Slovenskega doma Ivan Dimnik. Pozdravil je direktorja slov. dušnih pastirjev msgr. Oreharja, predsednika Zedinjene Slovenije g. Božo Stariha, bivšega dušnega pastirja g. župnika Gregorija Malija in novega dušnega pastirja g. Jureta Rodeta, ter zastopnike domov in organizacij. Nato so se v kratkem nagovoru zahvalili vsem nekdanjim in sedanjim delavcem, ki so z nesebičnim delom in čestokrat tudi z materialnimi žrtvami prispevali k rasti tega doma, vsem častnim gostom in vsem udeležencem letošnje proslave pa za obisk in podporo. Slavnostni govornik, starosta slovenskih javnih delavcev, dr. Alojzij Voršič je v svojem govoru nakazal pregled dela v Argentini živčih Slovencev, ki so ostali zvesti svoji tradiciji in tudi tu postavili v svojih okoliših slovenske domove, ki so žarišča verske in narodne zavesti in slovenske kulture. Pozval je vse, naj složno nadaljujejo z delom, da bodo domovi tudi vnaprej služili namenu ohranjanja slovenske zavesti v tujem svetu. Vsi prisotni so se mu za njegova izvajanja iskreno zahvalili z navdušenim pioskanjem.

Po govoru dr. Voršiča se je pričel odvijati drugi del akademije. Mladinski zbor je pod vodstvom B. Pavšerja zapel Adamičevo Tam gori za našo vasjo, Foersterjevo Ljubezen do domovine in Sonček čez hribeček gre. Članice SDO so izvajale „Potrkan ples“, ritmično vajo, ki jo je sestavil in naštudiral prof. Alojzij Zupan, s harmoniko je spremljal izvajalke Viktor Jenko. Telovadni nastop učencev višjih razredov slovenske šole, ki jih vodita Marjan Jesenovec in Pavle Dimnik, in nastop najmlajših pod vodstvom Nine Pristovnikove sta

Vsak teden ena

KMET GOVORI BOGU

Alojzije Gradnik

Moj srp je rezal Tvoje bilke, moj znoj je močil Tvoje trte, večer je, vžgi zvezda svetlobo.

Moj molk častil je grozd in travo, srp, koso, code, klet in kračo, zdaj k Tebi so oči uprte.

Moj plug oral je Tvoja polja, Troj prst oral je moja lica, še zate je na mizi žlica.

Prisedi, z mano povečerjaj, potem pa vez svoj delj iz erjaj. In naj zgodi se Tvoja polja.

pokazala, da se mladina rada postavi s takimi nastopi. Tem nastopom je sledilo izvajanje narodnih plesov učencev in učenk slovenske šole, spremljal jih je pa na harmoniki Janez Hafner. Oktet članic SDO se je predstavil s šivičvo Pomladni pozdrav, narodno Kje so moje rečice in Vodopivčvo Zbajba svatba. Sanmartinski harmonikarji pod vodstvom Viktorja Jenka so že znani, saj že nekaj let sem nastopajo ob takih priložnostih in so tudi to pot dokazali, da dobro obvladajo svoje instrumente; izvajali so Dve sri, Štiri oči, Mamica, Moj mili dragi dom in Harmonika. Kot zaključno točko akademije so pevci Slovenskega pevskega zbora v San Martinu odpeli pod vodstvom pevovodje Vinka Klemenčiča Ženka mi v goste gre; Je pa davi in škrjanček poje, žvrgoli.

K vsem točkam akademije so prisotni navdušeno ploskali in se s tem zahvalili izvajalcem za trud in požrtvovalnost, da je slovesnost obletnice blagoslovitve doma tako lepo uspela.

Po zaključku akademije se je razvila prijetna družabna prireditve, pri kateri je orkester bratov Plesničarjev The Golden Tones poskrbel, da so tudi plesalci prišli na svoj račun.

SLOVENC I V ARGENTINI

Osebnosti

Diplomiral je za strojnega inženirja na buenosaireski univerzi g. Slavko Čuk, sin našega rojaka Ferdinanda Čuka. Mlademu inženirju iskreno čestitamo.

SAN MARTIN

Liga Žena Mati je imela 17. aprila svoj drugi sestanek v tej poslovni dobi. Sestanek je bil združen z običnim zborom. Na sestanku je predaval č. g. Primož Langus o okrožnici „O človeškem življenju“. Zanimivemu predavanju je sledila živahna debata. Po končani debati se je vršil občni zbor. Po poročilu predsednice ge. Neže Potočnikove o delu Lige v pretekli poslovni dobi so bile volitve in je bila izvolje-

na za predsednico ga. Danica Zupanova, za odbornici pa ga. Marta Hrovatova in ga. Lina Matičičeva. Prihodnji sestanek bo 15. maja ob 18 v prostorih Slovenskega doma.

MIRAMAR

Dne 30. marca smo imeli volitve v Slovenskem domu. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik, Trpin Lojze; podpredsednik, Marolt Lojze; tajnik, Marolt Marijan; blagajnik, Gornik Janjo; gospodar, Gornik Franc; knjižničar, razsodišče, Japelj Anton; športni referent, Janez Marolt; gospodinja, Trpin Nežka, mladinska referentka, Gornik Anica.

SLOVENC I P O S V E T U

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

Slovenska kapela

„Slovenian Chapel in the National Shrine of the Immaculate Conception Washington, D. C. — Slovenska kapela je naslov lični brošuri, ki govori o prizadevanjih rojakov v Združenih ameriških državah za postavitev slovenske kapele, posvečene Mariji Pomagaj, v washingtonski katedrali Marijinega Brezmadežnega spočetja. Na naslovni strani je slika washingtonske katedrale, na notranji strani ovitka pa slika Marijinega svetišča na Brezjah. Na prvi strani brošure je slika Marije Pomagaj z naslednjim besedilom: V letu Gospodovem tisoč devetsto osem in šestdesetem — ob tisoč dvestoletnici pokristjanjenja Slovencev in stoletnici smrti škofa Barage — v času, ko je v teku postopek za beatifikacijo škofov Antona Martina Slomška in Friderika Barage, so začeli ameriški Slovenci akcijo za zgraditev slovenske kapele v ameriškem narodnem svetišču v Washingtonu prednikom v čast in Bogu v zahvalo.“

Uvodno besedo je napisal predsednik odbora za zgraditev slovenske kapele Joseph Nemanich. Z njo je objavljena tudi slika o podpisu pogodbe za zgraditev slovenske kapele s člani zadnjega odbora. Ob sliki Marijinega oltarja na Brezjah so objavljene podatki o tem Marijinem svetišču, na naslednji strani ob sliki kneza Hotimira in škofa Modesta pa zgodovinski podatki o Slovincih. Na naslednjih straneh so slike Marijinega svetišča pri Gospe Sveti, knežji kamen na Gospo-svetem polju, škofa Antona Martina

Slomška, škofa Barage v oknu Marijinega svetišča v Washingtonu in božjepotne cerkve na sv. Višarjih. V posebnem članku so navedeni tudi nagibi za postavitev slovenske zaobljubne cerkev-kapele. Objavljeni so podatki o Ljubljani, slike pa prikazujejo slovensko župno cerkev sv. Vida v Clevelandu, nadškofa dr. Pogačnika med sv. mašo v washingtonski Marijini cerkvi, Ljubljano izpred magistrata proti stolnici ter oltar Marije Pomagaj na ameriških Brezjah pri slovenskih frančiškanih v Lemontu.

Lično brošuro, v kateri bo dobil zadosti podatkov o Slovincih, ameriški svet, je izdal washingtonski odbor za slovensko kapelo. Glavni odbor za zgraditev slovenske kapele v washingtonski katedrali pa sestavljajo: predsednik Joseph Nemanich, I. podpredsednik John Sušnik, II. podpredsednik Matte Roesmann, blagajničarka Antonija Turek, tajnik Frank A. Turek, Odborniki so pa naslednji: John Pestotnik, Anton Oblak in Mary Jeraj. Publicistični odsek sestavljajo: Joseph Zelle, Frank A. Turek in dr. Uroš Roesmann.

Smrt Josipa Roesmana, V Clevelandu je umrl Josip Roesman, oče dr. Mate in dr. Uroša Roesmana. Rajni Roesmann je bil plemenit gospod. Pred vojno je bil doma uradnik v večjih papirnicah ter je živel v Devici Mariji v Polju. Bolehal je samo nekaj tednov. Življenjski dnevi so se mu iztekli z 78. letom starosti. Na njegovi zadnji poti na pokopališče ga je 26. marca spremljalo veliko slovenskih rojakov. Naj počiva v miru, njegovima sinovoma ter ostalim sorodnikom naše sožalje.

Črtice o slovenskih izseljencih v kasteljansčini

Znani slovenski staronaseljenec, že od leta 1924, Tržačan, arhitekt Viktor Sulčič, je bil do zadnjega znan kot arhitekt, projektant velikih stavb v Buenos Airesu (Mercado de Abasto, znamenito igrišče Boca jr., Hospital Italiano, cerkve v San Justu itd.) pa tudi kot slikar. Razstavljal je že od l. 1929 naprej, zadnjikrat lani pod patronanco kulturnega tajništva mestne občine. Predlanskim (1965) pa je izdal nepričakovano zbirko pesmi v kasteljansčini Lucas y Sombras (Luči in sence), katerim je dodal tudi tri pesmi v slovensčini, posvečene svojemu rojstnemu kraju (Sveti Križ, Ribič je mlad in Naš Kras).

Prav tako nepričakovano je izdal letos tudi štiri črtice v prozi, v kasteljansčini: La olla, Remeniscencias, Dilestis et Filii altissimi omnes in El jefe. Vse tri so vzete iz izseljenskega življenja Slovencev in Jugoslovancev v Buenos Airesu.

Lonec je zgodba dveh nabrežinskih zidarjev, ki pozneje prideta v Argentino. Eden — Esteban — nima sreče tu, dvajset let ni „v Ameriki odkril Amerike“, doma pa je pustil ženo in tri otroke. Vedno misli nanje, pa jim ne more pomagati, ker ni uspel. Drugi — Alejandro — pa je postal milijonarski bogataš z bogato poslovno palačo v središču mesta. Esteban se na

ženino pismo odloči, da gre domov tudi brez prihrankov, samo lonec, v katerem je kuhal vsak dan obed, vzame s seboj, da mu bo spomin na njegovo bedno življenje. Ko pa se gre poslovit od prijatelja Alejandra, mu ta pokloni srebrn pladenj, da ga da ženi ob prihodu; brzojavno pa pošlje ženi še milijon pesov v dar, da ga dobi preden pride mož. To je zgodba, ki je snovno že davno poznana, toda prime nas sočno opisovanje dela na Krasu in impresija objadranskih krajev (Sesljan, Repentabor, Sv. Križ).

Spomin je spomin na polom stare Avstro-Ogrske in na zapuščenega otroka, ki ga pri iskanju ostankov napade mrzlina in je ležal pri tujih ljudeh. Oče pride domov z vojne in dobi hišo zapuščen. Išče otroka in ga najde ter reši smrti. Reši tudi sebe, ker bi smrti ne prebolel.

Najboljša je črtica z ekumenskim motivom Dilestis et filii altissimi omnes: vsi smo sinovi najvišjega Boga. V njej opisuje opravilo dveh duhovnikov na vernih dušah v grobnici Jugoslovancev na Chacariti: najprej opravi molitve pravoslavni pop, nato katoliški monsignor, oba se lepo pozdravita. Vmes pa se hučuje jugoslovanska ženska na nesramnost nekega evangelskega propagandista protestantskega religioznega tiska. Ta glas se grotesk-

no razlikuje od ekumenske spoštljivosti prvih dveh duhovnikov.

Zadnja šef je vzeta iz liškega življenja in se deloma dogaja v Jugoslaviji, deloma v Franciji ter v Argentini in je nazorno opisana vesela dogodivščina, kako uradniki jug. komisije razkrinkajo notranja praznота svojega šefa. Karakteristika dobra.

Za uvod služi faksimile pisma, ki mu ga je pisal sedanji predsednik argentinskega pisateljskega društva, znani likovni kritik Córdova Iturburu. V njem govori o mnogovrstni stvariteljski energiji Sulčičevi kot arhitekta, slikarja, pesnika in pisatelja, kateremu bi rad posvetil več pozornosti, pa mu ne dopušča zaposlenost... Čestita mu k njegovemu intelektualnemu in duhovnemu delu, s katerim skuša drugim lepšati življenje...

Pismo predsednika Córdova Iturburu je pisano prijateljsko in s priznanjem.

Tudi mi dajemo g. arhitektu to priznanje in nas veseli, da opisuje slovenske motive, čeprav ne v slovenski besedi. V svojem življenjepisu na ovitku se izjavlja kot zaveden Slovenec: „Es de nacionalidad eslovena!“ Na ovitku je opisano njegovo delo v razsežnosti vseh njegovih treh področij: arhitekture, slikarstva in besedne umetnosti.

Knjiga je lepo opremljena z lastnimi vinjetami pisatelja.

T. Debeljak

PO ŠPORTNEM SVETU

Proslava petdesetletnice obstoja Jugoslovanske nogometne zveze je bila 9. aprila v Zagrebu, kjer je imela Zveza za ob ustanovitvi 14. aprila 1919 svoj sedež. Zveza je ob ustanovitvi štela že 60 klubov, deset let kasneje je imela že nad 350 včlanjenih klubov. Po drugi svetovni vojni pa se je nogomet še bolj razširil in je bilo leta 1967 včlanjenih 2389 klubov in 3234 aktivov. V sklopu proslave sta bili tekmi med mladinskima reprezentancama Jugoslavije in Madžarske ter med reprezentanco Jugoslavije in ekino, ki jo je z anketo sestavilo nad 130.000 bralcev športnih časopisov in športnih rubrik dnevnikov.

V Montevideu je te dni pričel finalni turnir za svetovno prvenstvo v odbojki. V finalno tekmo so se uvrstile ekipe ZDA, Japonske, NDR, Brazila, Urugvaja, češkoslovaške in SZ; v Santiagu de Chile pa se merijo v tolažilnem turniru ekipe Čila, Mehike, Venezuele in Tunisa.

Na nedeljski tekmi za nogometno prvenstvo Argentinske nogometne zveze med Boca Juniors in Velez Sarsfield (2:1 za prvi klub), je uspelo vratarju Romi (B.J.) postaviti nov rekord v času, ko vratarju ne zabijejo gola. S 781 minutami je za 12 minut prekosil čas, ki ga je lani postavil Carizza, vratar kluba River Plate. Roma je bil rekorder tudi leta 1964, ko mu 743 minut niso mogli zabiti gola.

Jugoslovansko košarkarsko prvenstvo je po tesni zmagi nad Jugoplastiko v Splitu osvojila že dve koli pred zaključkom ekipe Crvene zvezde. Zmaga Crvene zvezde je pomembna tudi za ljubljansko Olimpijo, ki ima lepe izglede za osvojitve drugega mesta, ker je Jugoplastika s tem porazom zaostala za Olimpijo za dve točki. Ta pa je z rekordnim rezultatom 125:82 premagala mestnega tekmeča Slovana, ki na letošnje leto slab, saj ni zmagal niti v eni tekmi.

Knjižnica Zedinjene Slovenije je odprta vsek delavni dan od 18—20. Poleg tega tudi vsako drugo soboto ob priliki srednjošolskega tečaja in vsako nedeljo po maši.

Nedelja, 11. maja:

ROMANJE V LUJAN

Spored:

- ob 10,00 romarska sv. maša z govorom in skupnim sv. obhajilom. Med sv. mašo bo ljudsko petje. Od zgodnjih jutranjih ur bo sporečovalo več duhovnikov.
- ob 14,00 popoldanska počelost: petje, govor, procesija, darovanje in prejem spominskih podob, rečitanje Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim.
- Narodne noče — čim več po številu — naj se do 14. ure zberj v cerkvi pri obhajilni mizi.
- Zbiralnice šolskih otrok za popoldansko počelost do 14. ure bo ko redno prosor ob okraju na desni strani spredaj — kjer skozi vse leto visi počoba Marije Pomagaj.

Z Martinom Krpanom na Gorenjskem

V zadnji številki smo poročali, da so igralci celovške Krščanske kulturne zveze z režiserjem, vogrskim župnikom g. Vinkom Zaletem gostovali ob koncu marca v Mengšu in Domžalah. To gostovanje je ponisano v celostanskem potopisu v Našem tedniku dne 10. aprila t. l. takole:

V soboto, 29. marca popoldne, vreme ni bilo prav prijazno, temni sivi oblaki so se vlačili nad Celovcem, ko smo se odpeljali na gostovanje v sosednjo Slovenijo. Na obrazih igralcev in igralcev je počival rahel nemir in vsakdo je upal, da bo vse dobro izteklo.

Vozil nas je štefeč Sinčnik in kakor bi trenil, smo pustili za seboj Rož, tesno sklodovje in Brodeh in stali smo že pred vhodom v Ljubeljski predor. Skrb sem videl v očeh, ko se je izvedelo, da nekdo nima potnega lista oziroma, da je njegova veljavnost že potekla. Z nekaj dobre volje se je tudi to dalo premostiti, kar priča, da je avstrijsko-jugoslovanska meja res odprta meja. Prijetno sonce nam je zasijalo v obraz, ko smo pokukali iz krtove ceste onkraj Ljubelja. Pod Zelenico, znanim smučarskim tereonom, ob cesti v pečeh pa nas je presemetila redka lovska sreča, čreda kozorogov. Menda razsaja med njimi bolezen — slepota. Pravijo, da bodo morali zaradi tega vse postreliti. Mi tega nismo opazili, saj so nas hitro zapazili in jo pobrali urnih nog. Skoraj bi bil pozabil omeniti spomenik žrtvam nacizma, takoj pod Ljubeljem. Ta spomenik so zgradili šele pred nekaj leti.

Za nami je ležalo v globeli industrij-

OBVESTILA

Sobota, 26. aprila 1969:

Začetek vaditeljskega tečaja mladinskega odseka Zedinjene Slovenije ob 19.30 v Slovenski hiši.

Nedelja, 27. aprila 1969:

V mali dvorani Slovenske hiše po maši (10.30) sestanek zaupnikov Slovenske krščanske demokracije — SLS. Vabi'a so bila razposlana. Če ga kateri od zaupnikov ne bi bil dobil, naj smatra to sporočilo za vabilo in naj se sestanaka udeleži.

V Slovenski hiši po maši občna zborna SDO in SFZ.

V Slomškovem domu celodnevna prireditve ob 20-letnici naselitve, zbiranja in versko-kulturnega delovanja v tem kraju. Ob 11 sv. maša, popoldne ob 4 proslava.

V Našem domu družabna prireditve Pesem goriskih Brd.

Informativni članski sestanek v San Martinu ob 10.

Sestanek mladcev v domu v San Martinu po maši.

V Hladnikovem domu ob 15.30 blagoslovitev šolskih prostorov — akademija

Četrtek, 1. maja 1969:

Romanje in občni zbor Družabne pravde v kraj San Francisco Solano.

Občni zbor SKADA v Colegio Lourdes v San Miguelu ob 9.

Nedelja, 4. maja 1969:

Deveta obletnica Slovenskega doma v Carapachayu.

Nedelja, 11. maja 1969:

Romanje v Luján.

Sobota, 17. maja 1969:

Sestanek članov in prijateljev doma v San Martinu ob 20 združen z asadom.

Nedelja, 25. maja 1969:

Proslava 20-letnice „Vestnika“ na Pristavi.

Študijski dan in občni zbor SKAD-a

bo v četrtek, 1. maja, ob 9 zjutraj v Colegio Lourdes v San Miguelu. Dohod s kolektivi 269, 203 in 57 do Cruce Santa Brígida.

Vabljeni člani in zlasti abiturienti.

9. obletnica Slovenskega doma v Carapachayu v nedeljo, 4. maja:

Spored:

- Ob 10.45: pozdrav zastave
- Ob 11.—: sv. maša za pok. M. Amcna
- Ob 12.30: skupno kosilo
- Ob 15.—: kulturni nastopi, pri katerem sodeluje: šolska mladina mladenke, dekleta, harmonikarji, skavti in dramski odsek.

Po nastopu razne zabavne igre ter družabna prireditve Igra slovenski orkester THE GOLDEN TONES (bratje Plesničarji)

mladinski odsek zedinjene slovenije vabi na

II. vaditeljski tečaj

vpisovanje v društveni pisarni vsak dan od 18 do 20 pričetek v soboto, 26. aprila, ob pol osmih zvečer v slovenski hiši

DRUŠTVENI OGLASNIK

Izvršni odbor društva Zedinjena Slovenija ponovna sporoča, da je Glavna davčna direkcija z rešitvijo z dne 17. januarja t. l. izrečno ugotovila, da to društvo izpolnjuje pogoje, ki jih zahteva zakon o dohodninskem davku (v t. f) 19. čl., in je zato oproščeno tega davka (impuesto a los réditos). Ta rešitev ima lahko za društvo velik pomen. Zedinjena Slovenija je društvo s pravno osebnostjo, katere namen je po ugotovitvi javnega oblastva, ki je značaj pravne osebe podelilo, idealne narave in je njeno delovanje po namenu usmerjeno v javno korist. Da je društvo dobilo pravno osebnost, je moralo dokazati, da ni pridobitna družba in da tudi ni redno vzdrževana po javnih ustanovah drž. oblasti.

Društvo Zedinjena Slovenija torej gmočno zavisi od dobre volje članov. ki zvesto in skoraj brez pričakovanja koristi plačujejo mesečno članarino. Vendar je za uspeh prizadevanja potrebna močnejša gospodarska podlaga, ki jo lahko ustvarijo izredni prispevki. Podpiranje ustanov idealne narave upošteva tudi davčni zakon, ki dovoljuje, da darovalci odpisujejo darovano vrednost od svoje davčne osnove ob priliki letne davčne napovedi. Tako je dobra volja tistih, ki kaj žrtvujejo za dober namen, deloma poplačana s tem, da se jim zniža davčna obveznost.

Vsem, ki bi bili voljni nakloniti kakšen znatnejši znesek za namene društva, sporočamo, da je po splošni uredbi Glavne davčne direkcije št. 1180 treba darilo izvršiti take, da darovalec položi vrednost na ime Eslovenija Unida in na društveni bančni račun št. 3-24327-4 pri Banco de Galicia v Buenos Aires, v kateri koli podružnici. Bančno potrdilo (boleta de depósito) mora biti potrjeno po društvenih organih, nato pa priloge darovalčevi letni davčni napovedi, v kateri so darovani znesek odšteje od osnove.

Dr. FRANC KNAVS ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital T. E. 35-2271

Uradne ure od 17—20 Na telefonu tudi dopoldne (10—12)

Luján, Francia 952 T. E. 735 ali 516

V petek in soboto od 9—13. ure.

Omenjena olajšava ima pomen posebno za osebe darovalce, ki prispevkov za dobrodelne namene redno ne morejo odšteti od dohodkov, kot na ta ali drugi način to morejo trgovske družbe in podjetja.

S takim namenom je torej društvo Zedinjena Slovenija zaprosilo za omenjeno uradno ugotovitev in jo tudi doseglo. S tem je doseglo olajšanje bremena za tiste, ki bi hoteli z denarnimi prispevki pomagati društvu pri njegovem delu in skrbti za slovensko protikomunistično skupnost v Argentini.

PORAVNAJTE NAROČNINO! PRISPEVAJTE V TISKOVNI

V OCENO SMO PREJELI

Dr. Živko Topalović: Srbija pod Dražom, London 1968. Izdaje Budućnost, London, str. 146.

Milena Šoukal: Pesmi. Izdala Slov. kulturna akcija.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Pta. baja, of. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires T. E. 35-8827

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

špecialist za ortopedijo in travmatologijo

ordinira v torek, četrtek in soboto od 17 do 20

C. José E. Uribea 235, Cap. Fed. Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855

NAŠ DOM

SAN JUSTO

27. aprila 1969

DRUŽABNA PRIREDITEV

- PESEM GORISKIH BRD — kulturni nastop po zamisli in režiji g. I. Novaka.
- Sodeluje orkester "GOLDEN TONES" Začetek ob 15.

Je to Vaš problem?

Kje dobiti posojilo? Kam naložiti denar? Predno se odločite, vprašajte v

SLOVENSKI HRANILNICI Z. Z O. Z.

C. C. SLOGA Ltda.

Bartolomé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure: torek, četrtek, sobota od 16 do 20.

Pravna posvetovalnica, ki jo vodi dr. Vital Ašič, vsako prvo in tretjo soboto v mesecu od 17 do 19.

Prišla je ura nastopa. Igralci so bili malce nervozni, saj so prvič gostovali pred razvajenim gorenjskim občinstvom. Dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička, pravili so, da toliko ljudi še niso videli v tej dvorani. Pred začetkom predstave je predsednik občinskega sveta France Bregar pozdravil med občinstvom vrsto častnih gostov, med njimi predsednika domžalske občine Jožeta Pogačnika, republiškega poslanca prof. Ceneta Matičiča in republiškega poslanca za kulturo in prosveto prof. dr. Mira Stiplovskega. Hkrati se je zahvalil za gostovanje igralcev iz Mengša s Kreftovimi „Celjskimi grofi“ na Korškem.

Kakor Bregar je tudi predsednik krščanske kulturne zveze dr. Erik Prunč izrazil željo po prijateljskem in kulturnem sodelovanju ter se oprostil, če n'ihovim igralcem beseda ne bo tako tekla, kakor bi si želeli, kajti ljudstvo igre Martina Krpana so podali skrajšano in bolj prilagojeno pismenemu jeziku.

Nedvomno pa je igra dosegla poln uspeh. Aplavz v ritmu je spet in spet prekinjeval posamezne prizore, posebno če je prišel na oder Brdarsov norček Frfra (Janez Trtar) ali pa sam Krpan v vsej svoji velikosti. Ko je padel zator, ploskanje ni hotelo ponehati, a igralci so se nalahno oddahnili.

Ob mesečnem svitu, kajti bilo je že pozno, smo se odpeljali v Domžale pri Ljubljani. Tam so nas sprejeli s kratkim pozdravom in nageljni predsednik ter višje osebnosti občine.

Ob cvičku pa je zadonela domača

slovenska narodna pesem. Nato je sledila pojedina, ki je skorajda ni bilo konca. Vmes pa je sladko odzvanjala poskočna pesem; igrali so „Veseli rečevši“.

Proti jutru, menda se je že svitalo, smo se s težkimi glavami podali v Groblje, kjer smo prespali. Pozneje kakor po navadi, nas je zbudilo prijetno jutranje sonce; bila je svetla nedelja. Videli smo, kako so gospodinje v Mengšu pravkar prihajale z butarami iz cerkve. Srečavali smo jih tudi na poti v romarske cerkev Brezje, kjer smo prisostvovali maši. Nato smo odrinili proti Bledu. Mudilo se nam je, in kakor bi trenil so švigale mimo nas Križe, Cerklje, rojstna vas Joža Vomergerja, in pred nami se je v sijaju zablesel Bled. „Počiva jezero v tihoti...!“ sem si mislil, ko sem zrl s prekrasnega gradu, vrhu pečine na otoček sredi jezera. Grad so zgradili kot trdnjavo brižinski škofje v letih 1004 do 1018, nakar se je pod njih vodstvom začelo lepo razvijati. Obiskali smo cerkev pod gradom, ki je sicer krasno poslikana, a nima nobene zgodovinske vrednosti.

Prišedši nazaj v Domžale smo si žejo in lakoto utešili v restavraciji „Naredek“. Po kosilu so se igralci počasi pripravili za večerno predstavo. Dvorana tokrat ni bila prav nič kaj praznična. Ogromna športna hala s 700 sedeži, tudi ni bilo pravega odra in ne zastora. Oder je bil umetno postavljen in kartoni, moderno, simetrično postavljeni so služili za kulise, kar pa se je prav dobro podalo.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

Correo Argentino Central (B)
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3321
Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 996.221

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1969: za Argentino \$ 2.700.—. Pri pošiljanju po pošti \$ 2.800.—; ZDA in Kanada 13 USA dolarjev; za Evropo pa 15 USA dolarjev za pošiljanje z avionske pošte. — Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

DRUŽABNA PRAVDA

vabi vse rojake na romanje in občni zbor, ki bo 1. maja v San Francisco Solano. — Ob 10 sv. maša, ob 11 občni zbor, nato ASADO

Dr. Tone Žužek ADVOKAT

Uraduje za rojake ob sredah in petkih od 17—19

Na telefonu 47-4852 tudi dopoldne

Lavalle 2331

5. nadstropje, pisarna 10

Ena kvadra od subte „Pasteur“